

Lausuntopyyntö etukäteismaksusta tuomioistuimissa

Johdanto

Oikeusministeriö, valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriö selvittävät, miten aiheettomiin valituksiin pystyttäisiin jatkossa puuttumaan. Ministeriöt ovat asettaneet asiasta yhteisen työryhmän 27.3.2026.

Hankkeessa on tarkoitus määritellä, mikä on aiheeton valitus. Lisäksi arvioidaan mm. mahdollista etukäteismaksua tuomioistuimissa.

Oikeusministeriö on tammikuussa 2025 julkaissut selvityshenkilöiden laatiman esiselvityksen etukäteismaksusta tuomioistuimissa. Selvitys sisältää vertailutietoja Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Viron oikeudenkäyntimaksua koskevasta sääntelystä sekä kartoittaa EU-tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytäntöä.

Lausuntokierroksen tavoitteena on kerätä näkemyksiä, voisiko etukäteisestä maksamisesta seurata nykyistä tarkempi harkinta tuomioistuimen palvelujen käyttämisessä.

Etukäteismaksuun siirtyminen Suomessa edellyttäisi lainsäädäntömuutoksia.

Vastausohjeet vastaanottajille

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta esiselvityksestä. Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/16835/2024.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.om(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö, PL 25, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/16835/2024. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OM057:00/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 22.5.2026.

Valmistelijat

Lisätietoja:

Hallitusneuvos Anne Hallavainio, p. 0295 150 049

Yksikönpäällikkö Merja Muilu, p. 0295 150 200

Linkit

<https://oikeusministerio.fi/-/ministerit-meri-ikonen-ja-multala-kaynnistavat-selvityksen-aiheettomien-valituksien-ehkaisemisesta> - Ministerit Meri, Ikonen ja Multala käynnistävät selvityksen aiheettomien valituksien ehkäisemisestä - Oikeusministeriö

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/01302a7c-6f84-40ac-9bf4-46847a7dbbb4/content> - Esiselvitys/förstudien

<https://oikeusministerio.fi/sv/-/ministrarna-meri-ikonen-och-multala-inleder-en-utredning-for-att-forebygga-antalet-ogrundade-besvar> - Ministrarna Meri, Ikonen och Multala inleder en utredning för att förebygga antalet orgrundade besvär – Justitieministeriet

Jakelu:

Akava ry
Ammattiliitto Pro ry
Amnesty International Suomen osasto
Asevelvollisena vammautuneiden tuki ry
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Eläketurvakeskus
Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Etelä-Karjalan käräjäoikeus, Södra Karelen tingsrätt
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus, Södra Österbottens tingsrätt
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Savon käräjäoikeus, Södra Savolax tingsrätt
Etelä-Savon liitto
Hansel Oy
Helsingin hallinto-oikeus, Helsingfors förvaltningsdomstol
Helsingin hovioikeus, Helsingfors hovrätt
Helsingin kaupunki
Helsingin käräjäoikeus, Helsingfors tingsrätt
Helsingin yliopisto
HUS
Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Tavastehus förvaltningsdomstol
Ihmisoikeusliitto ry
Insolvenssioikeudellinen yhdistys ry
Invalidiliitto ry
Itä-Suomen elinvoimakeskus
Itä-Suomen hallinto-oikeus, Östra Finlands förvaltningsdomstol
Itä-Suomen hovioikeus, Östra Finlands hovrätt
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Itä-Uudenmaan käräjäoikeus, Östra Nylands tingsrätt
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry
Julkisen alan unioni JAU ry
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Juristiliitto – Juristförbundet
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
Kainuun hyvinvointialue
Kainuun käräjäoikeus, Kajanalands tingsrätt
Kainuun liitto
Kansaneläkelaitos (Kela)
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kanta-Hämeen käräjäoikeus, Egentliga Tavastlands tingsrätt
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen elinvoimakeskus
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Suomen käräjäoikeus, Mellersta Finlands tingsrätt
Keski-Suomen liitto
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskuskauppakamari
Keva
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Konkurssiasiamiehen toimisto
Korkein hallinto-oikeus, Högsta förvaltningsdomstolen
Korkein oikeus, Högsta domstolen
Kuluttajaliitto ry – Konsumentförbundet rf

Kuluttajariitalautakunta
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kymenlaakson käräjäoikeus, Kymmenedalens tingsrätt
Kymenlaakson liitto
Lapin elinvoimakeskus
Lapin hyvinvointialue
Lapin käräjäoikeus, Lapplands tingsrätt
Lapin liitto
Lapin yliopisto
Lapsiasiainvaltuutetun toimisto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry, Rättegångsbiträden med tillstånd rf
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus, Västra Nylands tingsrätt
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maahanmuuttovirasto
Markkinaoikeus, Marknadsdomstolen
Oikeudenkäyntiavustajalautakunta
Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry
Oikeuspalveluvirasto
Oikeustoimittajat ry
Onnettomuustutkintakeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opintotuen muutoksenhakulautakunta
Oulun käräjäoikeus, Uleåborgs tingsrätt
Oulun yliopisto
Pakolaisneuvonta ry
Patentti- ja rekisterihallitus
Patentti-insinöörit ry
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan käräjäoikeus, Birkalands tingsrätt
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan elinvoimakeskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan käräjäoikeus, Österbottens tingsrätt
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus, Norra Karelen tingsrätt
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Savon käräjäoikeus, Norra Savolax tingsrätt
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, Norra Finlands förvaltningsdomstol
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen käräjäoikeus, Päijänne-Tavastlands tingsrätt
Päijät-Hämeen liitto
Rajavartiolaitos
Rikosseuraamuslaitos
Rikosuhripäivystys
Rovaniemen hovioikeus, Rovaniemi hovrätt
Satakunnan hyvinvointialue
Satakunnan käräjäoikeus, Satakunta tingsrätt
Satakunnan liitto
Sisäministeriö
Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö Sote ry
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta
STTK ry
Suomen AIPPI ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Asianajajat
Suomen journalistiliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry
Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry
Suomen Poliisijärjestöjen liitto ry
Suomen Rauhanturvaajaliitto ry
Suomen syyttäjäyhdistys ry
Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry
Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry
Suomen velalliset ry
Suomen Yrittäjät ry
Svenska Finlands folkting
Syyttäjälaitos
Takuusäätiö
Tampereen yliopisto
Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta
Tapaturmavakuutuskeskus TVK
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL
Tiedusteluvalvontavaltuutettu
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tulli
Tuomioistuinvirasto, Domstolsverket
Turun hallinto-oikeus, Åbo förvaltningsdomstol
Turun hovioikeus, Åbo hovrätt
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta

Työeläkevakuuttajat TELA ry
Työttömien Keskusjärjestö ry
Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry (TYJ)
Työtuomioistun, Arbetsdomstolen
Ulkoministeriö
Ulosottolaitos
Ulosottomiehet ry
Uudenmaan elinvoimakeskus
Uudenmaan liitto – Nylands förbund
Vaasan hallinto-oikeus, Vasa förvaltningsdomstol
Vaasan hovioikeus, Vasa hovrätt
Vaasan yliopisto
Vakuutus-oikeus, Försäkringsdomstolen
Valtiokonttori
Valtion työmarkkinalaitos
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
Valtiovarainministeriö
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen käräjäoikeus, Egentliga Finlands tingsrätt
Varsinais-Suomen liitto
Velkaneuvonta ry
Verohallinto
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Ympäristöministeriö
Åbo Akademi
Ålands tingsrätt

Lausunnonantajan lausunto

Miten katsotte etukäteismaksun vaikuttavan asianosaisen harkintaan asiansa saattamisesta tuomioistuimen ratkaistavaksi?

Onko teillä muuta lausuttavaa?

Huhtala Liisa
Oikeusministeriö

Sahranto Sirke
Oikeusministeriö